

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

Список використаних джерел

1. Адамик О.В. Інформаційні системи управління підприємством: вибір базових технологій та програмного забезпечення / Адамик О., Сисюк С. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Грудень 2016 р. Електронне фахове видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/2016/178.pdf>
2. Бенько, І.Д. Сисюк, С.В. Аналіз запасів медичних установ // Сталий розвиток економіки, 2013. – № 1. – С. 267-270
3. Лучко М. Складні питання в обліку основних засобів [Електронний ресурс] / Михайло Лучко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2013. – Вип. 2(9). – С. 188-194
4. Лучко М. Р. Контроль у державному секторі економіки : навч. посібник / М. Р. Лучко, Н. М. Зорій, Н. М. Хорунжак – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 287 с.
5. Панасюк В. М. Інформаційні ресурси в обліку та їх роль в підвищенні ефективності управління підприємством / В. М. Панасюк, Є. К. Ковальчук // Міжнар. зб. наук. праць / Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Вип. 3 (18) / Відпов. ред. д.е.н., проф. Ф. Ф.Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – С. 93-101.
6. Свірко С.В. Розвиток оцінки нефінансових активів у бюджетних установах: історичні традиції та сучасні тенденції / С.В. Свірко // Незалежний аудитор. – 2013. – № 5(III). – С. 23–34.
7. Сисюк С.В. Організаційні аспекти обліку благодійної допомоги у бюджетних установах/ С.В. Сисюк // Вісник Львівської комерційної академії. – Львів : Видавництво львівської комерційної академії, 2014. – Вип. 44 – С. 51-56
8. Сисюк С.В. Необоротні активи бюджетних установ: особливості та проблеми організації їх обліку/ С.В.Сисюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Економіка. – №17, 2004.– С.203 – 206
9. Сисюк С. В., Адамик О. В. Облікова політика суб'єктів державного сектору щодо необоротних активів // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. - 2016. - Т.21. Випуск 11 (53). - С. 101-106
10. Хорунжак Н. М. Організаційні засади розвитку системи обліку бюджетних установ в сучасних умовах / Н. М. Хорунжак // Бізнес Інформ. – 2013. – №12. – С. 269–275

Мельник Н.Г.

кандидат економічних наук, доцент,

Зінкевич А.М.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИДАТКІВ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

Державний сектор економіки ґрунтується на державній власності, яка переважає в тих сферах, які мають суттєве народногосподарське чи соціальне значення, або ж у капіталомістких неприбуткових галузях, які не становлять інтересу для приватного бізнесу. Державний сектор представлений в таких сферах і галузях економіки: виробнича інфраструктура; соціальна (невиробнича) інфраструктура (освіта, наука, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища); новітні наукоємні галузі, які вимагають значних

початкових витрат і не забезпечують швидку і гарантовану віддачу. Основою державного сектора є сукупність державних підприємств та бюджетних установ.

Сучасний стан системи обліку в державному секторі та її законодавче регулювання перебувають у постійних трансформаційних змінах. Розробка й запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, Плану рахунків у державному секторі, модернізація обліку та створення єдиної автоматизованої системи управління державними фінансами, як і ряд інших нововведень, суттєво впливають на особливості обліку доходів та видатків. Загалом науковці, критично оцінюючи наявні законодавчі та нормативно-правові документи, одночасно вносять пропозиції, спрямовані на їх удосконалення.

Деякі науковці справедливо зауважують, що зараз важливо не лише вдосконалювати нормативно-правові засади вирішення питань категорійних трактувань, але й досягати подолання недоліків у питаннях, що пов'язані з обліковим забезпеченням, що сприятиме вирішенню низки проблем організаційно-методичного характеру в обліку [4, с. 54]. Багато вчених досліджують положення чинного законодавства та позицій, які розвинуті в науковій думці з питань розподілу повноважень між суб'єктами бухгалтерського обліку, в т.ч. функціональних повноважень Державної казначейської служби України та її органів [5, с. 259].

Активізація дискусій довкола проблематики обліку в бюджетних установах пов'язана з заходами, розробленими в контексті Стратегії модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 рр. та логічно продовженої у Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року. Переважна більшість учених і практиків схиляються до думки про доцільність урахування національної специфіки і необхідність більш зваженого підходу до реалізації передбачених цими документами заходів. У дослідженнях зазначається, що заходи стосовно модернізації системи бухгалтерського обліку у державному секторі з 2007 року демонструють відсутність чіткого плану дій і контролю за виконанням розроблених заходів, що призвело до неодноразового порушення встановлених термінів реалізації Стратегії [6, с. 288].

Впровадження у практику бюджетних установ Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та низки НП(С)БОДС обумовлює появу проблемних питань щодо практичної реалізації законодавчих нововведень. Одночасно із новим Планом рахунків для бюджетних установ були введені нові НП(С)БОДС, серед яких стосовно обліку доходів та видатків основними є НП(С)БОДС 124 «Доходи» (визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи від обмінних та необмінних операцій) та НП(С)БОДС 135 «Витрати» (стосується витрат та розкриття інформації щодо них у фінансовій звітності).

Зокрема, у НП(С)БО 124 «Доходи» трактується термін «бюджетне асигнування» та визначається, що бюджетні асигнування відносяться до доходів від обмінних операцій. Бюджетні асигнування визнаються доходом при визнанні понесених витрат, пов'язаних із виконанням суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством, або отриманні активу, послуг (робіт) на виконання заходів, не пов'язаних із основною діяльністю. Відповідно до останніх законодавчих змін, до доходів від обмінних операцій (крім бюджетних асигнувань) належать такі доходи від надання послуг (виконання робіт): плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності [2, с. 159].

Поняття доходів та видатків, бюджетного асигнування тісно пов'язане з розпорядником бюджетних коштів, яким Бюджетний кодекс визначає бюджетну установу в особі її керівника. Об'єктами обліку стосовно бюджетних установ є доходи і видатки, а також фонди

і резерви, які створюються в процесі виконання кошторису; видатки на утримання установ; грошові кошти та інші активи і зобов'язання. Метою ведення обліку в установах є формування повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установи. Зауважимо, що діяльність установ державного сектору економіки має свої специфічні особливості, які суттєво впливають на методіку та організацію обліку, контролю та аналізу як діяльності в цілому так і доходів та видатків зокрема [3, с. 220].

Як зазначає Калюга Є.В., на сьогодні в Україні продовжується реалізація реформи в державному секторі, зміст якої спрямовано на підвищення ефективності та результативності витрачання коштів бюджетів усіх рівнів[1]. Одним із напрямків реформи є розробка стандартів бухгалтерському обліку в державному секторі на підставі Міжнародних стандартів фінансової звітності державного сектору (МСБОДС). Проведений науковцями аналіз свідчить про наявні відмінності між вимогами МСБОДС та діючими в Україні документами щодо нормативного регулювання бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі. У результаті аналізу встановлено часткову невідповідність вимог української системи до обліку та звітності в державному секторі та МСБОДС. Найбільш суттєві відмінності, на думку Калюги Є.В., стосуються принципів і підходів до ведення обліку, зокрема багато концепцій, які лягли в основу МСБОДС, в Україні не використовуються. До них відносяться такі: пріоритет економічного змісту операцій над їх юридичною формою, поняття майбутніх економічних вигод і потенціалу корисності, відмінності у вимогах до ведення обліку та підготовки звітності пов'язаних із різною класифікацією активів і зобов'язань, доходів і витрат, а також відсутністю вимог і практики застосування деяких методів обліку, прийнятих у МСБОДС [1].

Список використаних джерел

1. Калюга Є. В. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в державному секторі / Є. В. Калюга // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2013. – Вип. 181(3). – С. 105-111.
2. Маначинська Ю. А. Бухгалтерський облік бюджетних асигнувань: новації в законодавстві / Ю. А. Маначинська // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2017. – Вип. 1-2. – С. 151-165.
3. Мельник Н. Г. Організаційні аспекти створення та реєстрації бюджетних установ / Н. Г. Мельник, Н. М. Зорій // Торгівля, комерція, підприємництво. – 2014. – Вип. 16. – С. 217-221. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2014_16_51.
4. Сисюк С. В. Організаційні аспекти обліку благодійної допомоги у бюджетних установах / С. В. Сисюк // Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна. – 2014. – Вип. 44. – С. 51–55.
5. Сопко В. В. Проблеми розподілу повноважень між суб'єктами бухгалтерського обліку в бюджетній сфері / В. В. Сопко, Н. М. Хорунжак // Вісник НУВГП. Економіка. – 2014. – Вип. 1 (65). – С. 259–266.
6. Хорунжак Н. М. Проблематика й особливості законодавчого регулювання діяльності бюджетних установ, а також їх вплив на формування й реалізацію завдань бухгалтерського обліку / Н. М. Хорунжак, І. Р. Лукановська // Проблеми економіки. – 2016. – № 3. – С. 287-292. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2016_3_38.